

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek pesebj. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

RIMSKI PAKT ODOBREN

Po večdnevnih diplomatskih pogajanjih je bil včeraj v Rimu dosežen sporazum o direktoriju velesil — Mussolinijev načrt je temeljito izpremenjen

Pariz, 22. maja. Francoski tisk posveča največjo pozornost posetu pruskega ministrskega predsednika Göringa, ki je v petek po naročilu Hitlerja menadoma odpotoval v Rim, največjo pozornost. V soboto in nedeljo so se vršili med Göringom in Mussolinijem važni razgovori, katerim prispevajo v vseh gospodarskih krogih največjo važnost.

Italijanska diplomacija skuša dokaj spretno izkoristiti situacijo, ki je nastala v Zenevi za to, da bi prodrla z znanim Mussolinijevim predlogom glede osnivanja direktorija velesil, na katerega polaga fašistična diplomacija največje upe, pričakujejo, da bo na ta način mogoče premostiti obstoječo nasprotja med Italijo in Francijo ter zmanjšati tudi vpliv Male antante in tako pojačati vpliv Italije v Srednji Evropi. Gre prav za prav za nekako kravjo kupčijo med velesilami. Z grožnjo, da bo Italija v Zenevi podpirala stališče Nemčije v vprašanju razorožitve, odnosno ponovne oborožitve Nemčije, skuša Italija prisiliti Francijo in Anglijo, da sprejmeta Mussolinijev predlog o paktu velesil, a z grožnjami, da se bo postavila na stran Francije, skuša Mussolini vplivati na Nemčijo, da se odreče priključitvi Avstrije k Nemčiji ter da ne dela težko klerikalni diktaturi na Dunaju.

Pertinax se bavi s temi rimskimi razgovori v »ECHO de Paris« ter piše, da je Francija, ki je še v začetku prejšnjega tedna odklanjala vse predloge Mussolinija, sedaj na posredovanje francoskega poslanika v Rimu De Jouvenela dala svoj pristane na pakt štirih velesil. Pertinax pobija mnenje, ki je razširjeno v francoski javnosti, da bi moglo zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji priti do nepremostljivega konflikta med Nemčijo in Italijo. V Rimu in Berlinu se predobro zavedajo, da bi revizionistična akcija propadla v onem trenutku, ko bi si fašisti in narodni socialisti skočili v las.

Tudi »Intransigente« zatrjuje, da so razgovori, ki so se vršili te dni v Rimu med Mussolinijem, Göringom, francoskim poslanikom De Jouvenelom in angleškim poslanikom Grebenom, dovedli do sporazuma ter da je treba računati s paktom velesil kot gotovim dejstvom.

Tudi »Populaire« piše, da je francoska vlada sklenila sprejeti Mussolinijev načrt s pridržkom, da se uvede kontrola mednarodnega oboroževanja in da se postopoma izvede razorožitev. List pa naglašja, da je treba vpoštevati pri tem to, da ne gre več za Mussolinijev načrt v prvotni obliki, marveč, da je bil ta načrt temeljito izpremenjen ter da tvori sedaj temeljno osnovo francoske stališče, ki ga more sprejeti tudi Mala antanta brez škode za svoje interese.

»La Republique« razpravlja v današnji številki o vprašanju četvernega pakta in med drugim pravi: Evo nas vnovič pred problemom pakta med štirimi velesilami, pred Anglijo, ki je po vsej priliki dogovorjena z Italijo, in pred Italijo, ki se hoče sporazumeti z Nemčijo. Francosko stališče je brez dvoma jako težko, ker je Francija izrečno zoper vsak načrt o reviziji mirovnih pogodb in odločno zastopa stališče, da mora pakt med štirimi velesilami ostati v okviru Društva narodov. Vloga Francije je, ponavljamo, jako težka, vendar ni tako težka kakor vloga Nemčije, ker stoji leta pred dilemo, ali naj se odpove podpori Rima, ali naj pa opusti misel na »anšluse«.

Rim, 22. maja. Pruski ministrski predsednik Göring je davi z letalom odpotoval iz Rima v Berlin. Včeraj mu je bil izročen veliki križ reda Sv. Mauricija in Lazara, ki predstavlja najvišje italijansko odklovanje, ki ga more dobiti inozemec. Pred svojim odhodom je v razgovoru z novinarji izjavil, da z Mussolinijem nista razpravljala o odnosih med Nemčijo in Italijo, marveč o splošnem mednarodnem položaju. Glavni predmet razprav je bilo vprašanje pakta velesil.

London, 22. maja. V tukajšnjih krogih polegajo na razgovore v Rimu veliko važnost ter so mnjenja, da je pakt velesil zaradi položaja na razorožitveni konferenci postal nujna potreba. Če bo prišlo med velesilami do sporazuma, se ni bati, da bi razorožitvena konferenca končala s fiaškom. Zato angleški krogi zelo pritiskajo na Francijo in Nemčijo, da bi se odločili za pakt zapadnih velesil v smislu rimskega predloga.

Svarilen glas v Parizu

Pariz, 22. maja. List »Ordre« ostro kritizira postopanje Francije v vprašanju pakta velesil in naglašja, da ni več nobene dvoma, da se Francija udeležuje po svojem rimskem poslaniku teh pogajanj samo pod pritiskom. Glede na dejstvo, da je glavni cilj tega pakta revizija mirovnih pogodb v bližnji ali daljši bodočnosti, bi Francija ne smela niti pristati na to, da se sploh pogaja o tem paktu, kajti že samo to dejstvo je dovoljno, da izkove vznemirjenje pri vseh zaveznikih Francije. S takim postopanjem greši Francija nad najelementarnejšo lojalnostjo do svojih zaveznikov in škoduje sama sebi zlasti sedaj, ko je položaj v Zenevi skrajno neugoden.

Trezen angleški glas

London, 22. maja. AA. Lord Lloyd, ki je bil svojčas angleški visoki komisar v

Egiptu, opravičuje v »Sunday Express« stališče Francije v razorožitvenem vprašanju. Piše prav, da Francija ni brez poudara čuječa in da popolnoma upravičeno dvomi v razne angleške predloge, saj je Anglija na svojih otokih popolnoma varna in kakor za velikim obrambnim zidom. Anglija pa ne sme pozabiti, da brez francoske vojske in naporov zaveznikov Evropa še danes ne bi imela miru.

Japonci in razorožitev

Washington, 22. maja. »New York American« poroča, da bi bila vlada Zedinjenih držav pripravljena pristati na pridržke, s katerim bi Japonska sprejela pakt o prepovedi odposiljanja čet preko lastnih meja. Pakt naj ne bi veljal za japonske čete, ki so zdaj na Kitajskem. Roosevelt se nagiba k tej koncesiji, ker smatra, da sta Kitajska in Japonska zdaj bolj pripravljene pogajati se o miru kakor pred meseci.

Sporazum za dobo 10 let

Francija je pristala tudi na revizijo mirovnih pogodb? — V Londonu so v skrbah zaradi odpora Male antante

Pariz, 22. maja. Vsi današnji listi pod velikimi naslovi in z debelimi črkami objavljajo vest, da je bil v Rimu včeraj dosežen dokončni sporazum glede pakta štirih velesil. Visok uradnik, ki je sodeloval pri ženevskih pogajanjih, je izjavil, da je bil ta sporazum, ki je sklenjen za dobo 10 let, mogoče samo na ta način, da se je Nemčija odrekla svojem odločilnemu stališču, ki ga je zavzemala do sedaj v vprašanju francoskih zahtev glede varnostnega pakta. Mussolinijev načrt o direktoriju velesil je temeljito izpremenjen, tako da zadovoljuje sedaj vse prizadele države. Vsa dvomljiva vprašanja, zlasti ona, ki bi mogla vznemirjati Mala antanto, so razčiščena. Besedilo novega pakta je mnogo daljše kakor pa prvotni Mussolinijev osnutek. Vendar pa tudi novi pakt vsebuje načelo revizije mirovnih pogodb v okviru Društva narodov.

London, 22. maja. Vest o sporazumu glede pakta velesil, ki je bil dosežen včeraj v Rimu, pozdravlja ves angleški tisk z velikim zadovoljstvom. »Daily Telegraph« piše, da je ta pakt prvi kon-

kretni uspeh miroljubnega govora Hitlerja, s katerim je bila ustvarjena v Evropi znosnejša politična atmosfera, v kateri je mogel Mussolini izvesti svoj načrt. S sklenitvijo tega pakta je zopet vzpostavljeno ravnotežje v Evropi in s tem podana tudi garancija za uspeh razorožitvene konference.

Pariz, 22. maja. AA. Iz Londona poročajo, da so po vestih, ki jih je dobila londonska agencija »Exchange Telegraph« iz Rima, pogajanja za sklenitev pakta med štirimi velesilami uspešno končana in da so določila tega pakta sprejela Francija, Italija, Nemčija in Velika Britanija. Poročilo agencije pravi, da se je med Hitlerjevim delegatom Göringom in francoskim poslanikom De Jouvenelom dosegel popoln sporazum, ki bo omogočil podpis sporazuma.

Kakor poroča Havas iz Londona, postavljajo tam zdaj v prvo vrsto vprašanje, kako naj se pomiri nepomirljivo stališče Male antante in Poljske, ker vlade štirih velesil ne bodo mogle priti preko njihovih protestov na dnevni red. Toda, če se je vendarle našla neka rešitev, ki zajamči spoštovanje interesov držav Male antante, bo britansko javno mnenje zadovoljno, ker bo s tem zagotovljen mir.

Slabi izgledi svetovne gospodarske konference

V Parizu dvomijo v uspeh, če ne bo poprej rešeno vprašanje vojnih dolgov

Pariz, 22. maja. AA. Pertinax razpravlja v listu »ECHO de Paris« o možnosti londonske svetovne gospodarske konference in pravi: Po obči sodbi se konferenca ne more nadejati, da bo dosegla kakšen pozitiven uspeh, če ne bo 1. poprej vprašanje vojnih dolgov izgubilo sedanje akutne osti in se ne bo dosegel moratorij, in 2. če se ne bosta funt in dolar stabilizirala vsaj dejansko, ako ne tudi pravno. Toda do 12. junija po vsej verjetnosti nobeden teh dveh pogojev ne bo izpolnjen. Kar se

tiče dne 15. junija zapadlega obroka vojnih dolgov, se naš poslanik v Washingtonu res še nadalje pogaja, toda mi od tega ne pričakujemo niti najmanjšega uspeha. V Veliki Britaniji se zdi da mislijo, da bo ameriška delegacija ob otvoritvi konference presenetila svet z dramatično gesto in proglasila premirje v plačevanju vojnih dolgov v zameno za carinsko premirje. Toda malo verjetno je, da bi bil ta angleški optimizem upravičen. Slej ko prej tavamo v temi.

Kaj dela Gömbös na Dunaju

Pariz, 22. maja. AA. Z Dunaja poročajo, da spravlja v tamkajšnjih dobro poučenih krogih bivanje madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa na Dunaju, kamor je nenadoma prispel včeraj, v zvezi z obiskom Göringa v Rimu. V teh krogih celo trde, da je pripotoval v Avstrijo in se nastanil v nekem salzburskem hotelu pretendent na madžarski prestol bivši nadvojvoda Oton, ki je po tretjih teh krogov v stalni zvezi s predsednikom madžarske vlade. Toda dunajska vlada je uradno demantirala navzočnost nadvojvode Otona na avstrijskih tleh: avstrijski uradni krogi pa v zvezi s tem naglašajo, da je imel Gömbös šele pred nekaj dnevi v Budimpešti govor, v katerem je nastopil zoper legitimiste.

Ostavka avstrijskega prosvetnega ministra

Dunaj, 22. maja. Današnji listi poročajo, da bo prosvetni minister dr. Rintelen najbrže že v teku današnjega dne podal ostavko, ki jo utemeljuje s preobremenitvijo, ker poleg ministrstva še vedno vodi posle štajerskega deželnega glavarja. Za njegovega naslednika bo imenovan nižjeavstrijski poslanec krščansko socialne stranke dr. Aigner.

Trgovinska pogajanja med ČSR in Bolgarijo

Sofija 22. maja. AA. Čehoslovaška delegacija je prispela semkaj, da se pogaja o novi trgovinski pogodbi z Bolgarsko.

Velik požar v Beli Krajini

V soboto popoldne je nastal v Drašičih požar, ki je napravil za 450.000 Din škode

Metlika, 21. maja.

Medtem ko so bili včeraj Drašičani večinoma na delu po vinogradih in na polju, se je nenkrat okrog 14. razlegel po vasi krik, da gori. Krik je dvignil takoj vse, ki so bili doma in so takoj prihiteli na kraj požara reševati živino, obleko, pohištvo ter ostale premočnine sosedov.

Začelo je greti na podu posestnika Pavlovič Jožeta sredi spodnjega dela vasi, kjer so hiše in gospodarska poslopja prav na kupu drugo poleg drugega. Ker je začelo greti na podu, se je seveda ogenj razširil prav hitro v smeri vetra na sosedna poslopja. Razširjanju požara je pripomogel zlasti hud sever, ki je iskre pogljal na sosedna poslopja, ki so bila večinoma lesena in slamnata. Po vasi se je pričel pravi dirandaj in klicanje na pomoč prestrašenega ljudstva, ko je videlo, kako rdeči petelin neusmiljeno uničuje domove bližnjih sosedov vaščanov in njih premoženje. Zbeganost ljudstva je bila tolika, da so ljudje celo na nasprotni strani vasi, ki so bili izven vsake nevarnosti, odnašali pohištvo iz hiš.

Ravno v tem času je imel občinski odbor v Drašičih sejo, ki bi ji moral prisostvovati tudi sreski načelnik. Občinski možje so takoj prekinili sejo in planili ven.

Domače gasilno društvo v Drašičih je takoj prihitelo na kraj požara s svojo brigadno. Kot prvi so iz ostalih krajev prihiteli sosedni gasilci iz Božakovca, takoj za njimi pa vrli Vivodinci s svojo ročno motorno brigadno, katero so stirje gasilci prinesli kar na rokah. Prav hitro so bili na kraju požara tudi Metličani s svojim avtom in motorno brigadno, ostali so pa prihiteli z vozovi, bicikli in pretekli peš. Za njimi je dospela tudi brigadna gasilnega društva iz Rosalnic, pa tudi novi gasilci iz Slanice vasi, Radovice ter oni iz oddaljene Lovkvice so prihiteli na pomoč.

Gasilci so hoteli omejiti požar in rešiti sosedna poslopja ob pogorišču, ki so se že vnela, kar jim je tudi v polni meri uspelo kljub silnemu vetru, ki je bil zelo nevaren. Prav posebno je treba omentiti strumno in vneto delo gasilcev poleg domačih Drašičanov, onih iz Vivodine, Rosalnic, Metlike, ki so vsi tekmovali med seboj, kdo bo več pripomogel h gašenju požara. Prav gotovo je to, da bi v primeru, ako bi teh gasilcev ne bilo takoj na mestu, pogorela polovica vasi. Pri samem delu se je posebno odlikoval upravitelj šole g. Božičević iz Vivodine s svojim sinom, prav tako učiteljem.

Po požaru so prizadeti sledeči: Pavlovič Jožetu št. 22 je zgorel pod. Hiša, ki je že gorela, je rešena in je le delno poškodovana. Stankovič Dragici, vdovi, št. 21 je zgorel hlev. Plut Antonu, št. 21 je zgorela hiša. Nemanjič Antonu, prvemu občinskemu svetovalcu, št. 28 je zgorelo prav vse: hiša, hlev, pod, svinjski hlev, kašča in čebelnjak. Vsa ta njegova poslopja so se vnela od velike vročine dveh sosednih go-

rečih poslopj. Ta posestnik je največji re-vež, ki je prišel ob vse svoje in razen tega še bolan ležal, ter so ga iz goreče hiše iznesli. Niti živeža mu niso mogli rešiti. Pretresljivo ga je bilo gledati, kako je siromak ležal na trati in premišljal, kaj je zakrivil, da ga usoda tako neusmiljeno tepe. Se na živini je utrpel, ker mu je bil tudi en prašič popolnoma ožgan, ter ni bilo niti toliko časa, da bi ga zaklali in je potem poginil. Zgorela je tudi vsa obleka številne družine. Klobčar Tereziji je zgorel hlev in šupa.

Skodo, ki jo je prizadejal ta požar, enijo skupno na okroglo 450 tisoč Din, če ne še več. Nesrečneži so bili večinoma le malenkostno zavarovani za prav majhne vsote.

Kako je požar nastal, še ni pojasnjeno in ugotovljeno, vendar se sumi, da so se igrali otroci z ognjem. Nesrečnim brezdomcem je bilo za prvo silo nudeno prenočišče in zavetje v šoli. Potrebna je pa takaj nujna akcija za pomoč pogorelcem, za kar se je zavzel tudi že naš narodni poslanec g. Makar. Tem pomom apeliramo tudi na dobro srca po ostalih srezih, da se zga-nejo in pripomorejo ljudem v težki nesreči.

Ponovno se zahvaljujemo vsem gasilcem, zlasti discipliniranim in izvrstno organiziranim gasilcem iz Vivodine, kakor tudi onim iz Božakovca, Rosalnic in Metlike ter vsem ostalim ljudem, ki so prihiteli na pomoč. Moramo se pač zahvaliti tudi navzočemu sreskemu načelniku g. Karlavariisu, ki je tako dvigal moralo bratovske ljubezni in odredil, da pomoči strazita še dve gasilni družbi. Bilo je na mestu požara tudi načelstvo belokrajnske gasilne župe iz Metlike. Ljudstvo je sploh od vseh strani prihitelo na pomoč ter se aktivno udeleževalo.

Pri vsem je pa vredno pripomniti, da so ob taki priliki prvenstveno dolžni domačini dirigirati gasilce iz drugih krajev, zlasti v kolikor to zadeva razpoložljivo vodo, da bo akcija gasilcev brezhibna, da ni potrebnega beganja in dela, ki potem ni tako uspešno kot bi sicer lahko bilo.

Nekaj gasilcev je zadobilo pri gašenju lažje in težje opekline, vendar je k sreči bilo brez ljudskih žrtev in večjih nesreč pri ljudeh. Vnujinja največjega reveža Nemanija je iz strahu pričela kravetati ter se je bilo bati, da bo umrla, pa so jo še pravočasno rešili. Fotoamaterska izletniška skupina iz Drašič se bo gotovo tudi spomnila prijaznosti in gostoljubnosti najbolj prizadetega reveža Nemanija.

Nekaj razveseljivega pri tem žalostnem dogodku je pač to, da brat bratu v nesreči pomaga, da sega bratovska ljubezen tudi iz ene banovine v drugo, saj smo videli nemorne Hrvate Vivodince, kako rešujejo domove in imetek bratov Slovencev Drašičanov.

Pomoč je nujno potrebna! Zatorej kličemo vsem: Pomagajte!

Homatij na Kitajskem še ne bo konec

Nacionalistična opozicija proti premirju in sporazumu z Japonci

Peking, 22. maja. Nankinska vlada demantira vesti o sklenitvi premirja med Kitajsko in Japonsko. V tem smislu je podal daljšo izjavo tudi vrhovni poveljnik kitajskih čet general Čankajšek. Zdi pa se, da je ta demanti zgolj manevar, s katerim skuša nankinska vlada pomiriti nacionalistično opozicijo, ki je odločno proti vsakemu sporazumu z Japonci in zahteva popolno osvoboditev kitajskega ozemlja od japonskih čet. Vse pa kaže, da se na tistem nedelju-

jejo mirovna pogajanja. Japonci so docela obkrožili Peking, le na južni strani je odprta pot, po kateri se umikajo kitajske čete. V Pekingu vlada splošna zmeda in civilno prebivalstvo v strahu pred novimi napadi Japoncev v paničnem begu zapušča mesto ter beži proti jugu. Tam zbira jo nacionalisti nova armada, s katero se nameravajo kljub premirju postaviti v bran Japonscem, tako da grozi Kitajski nova državljanska vojna.

Gorki o ženskah

Moskva, 22. maja. AA. Tas poroča: »Izvestija« in »Pravda« priobčujeta članek pisatelja Gorkega pod naslovom »Delavke in kmetice«. Piše prav, da je splošno mnenje o podrejenosti ženske predsedke meštanskih dežel, kjer so ženske navajene poslušati in se podrejevati. V teh deželah je ženska zaostala v svojih sposobnostih in vrlinah napram moškemu. V Sovjetski Rusiji pa so ženske pokazale, da so moškim enake tako glede sposobnosti kakor glede kakovosti dela. Zato morajo tudi ženske sodelovati pri sovjetskem delu in se boriti proti starim predsodkom in nagonom.

Rusija kupuje žito

Pariz, 22. maja. AA. Po poročilu iz Londona je ruska vlada kupila na londonski borzi 15.000 stotov kanadskega žita. Parnik so žito odpeljali v Leningrad in niso

ameli pristajati v tujih pristaniščih. Sodijo, da bo Sovjetska Rusija kupila v prihodnjih dveh mesecih na londonski borzi znatne količine žita in da bodo zaradi tega žitne cene poskočile.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize. Amsterdam 2308.18 — 2319.54, Berlin 1347.36 — 1358.16, Bruselj 798.13 do 808.07, Curih 1108.35 — 1113.86, London 194.08 — 195.68, New York ček 4997.36 do 5026.41, Pariz 226.88 — 227.—, Praga 170.90 do 171.76, Trst 298.79 — 301.19. (Premija 28.5%). Avstrijski šilling v pretvornem klirgu 8.96.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Pariz 20.38, London 17.54, New York 453, Bruselj 72.10, Milan 27, Madrid 44.30, Amsterdam 208.26, Berlin 121.75, Dunaj 57.25, Praga 15.42, Varšava 58.06, Bukarešta 3.08.

A. D. Emery:

77

Dve siroti

Roman

Pri teh besedah je Frochardka zadrla. Sklenila je, da se bosta morala oba učiti te ali one obrti.

Toda nihče ni hotel sprejeti v šolo sina usmrčenega morilca. Mati je zaman trkala na vrata premnogih delavnic; povsod so jo enako zavrnili.

Zavrnjen in zapoden od povsod, je taval nesrečni Peter od jutra do večera po mestu. To je šlo dan za dnem. Zjutraj je dobil doma kos kruha, ki ga je zalival z vodo, in to mu je bila hrana za ves dan.

Zavrnjen v vseh delavnicah, je trdno sklenil kljub temu oprijeti se obrti, če treba enega izmed zaničevanih in zasilihih poklicev, ki jih opravljajo ljudje po ulicah.

Iskal je dolgo. Nekega dne je srečal brusarja in ves dan je hodil za njim, ustavljal se povsod, kjer se je ustavil brusar, da bi nabrusil škarje in nože, ki so mu jih dajali ljudje po hišah.

Zvečer je spremljal brusarja do njegovega doma. Drugo jutro ga je prišel čakati pred vrata in zopet jo je ubral za njim po mestu.

— Brusar bom, — je sklenil deček. Čez nekaj dni je zbral ves svoj pogum in prosil brusarja, naj ga nauči svoje obrti.

Vesel, da bo imel pomočnika, ki mu ne bo treba nič plačevati in ki mu bo lahko opravljal vsa manjša dela, je brusar sprejel vajuca, ki se mu je tako navdušeno ponujal.

Dočim je drugi sin usmrčenega zločinca tako iskal dela, je pasel njegov brat lenobo, za kar mu je dajala potuho slabost in divjiljiva ljubezen njegove matere.

Frochardkin mošnjček je bil kaj kmalu prazen. Napočil je dan, ko ni bilo več niti belica pri hiši in Frochardka se je čutila primorano na drugi stanovanje in delo tudi zase.

Najprej je hotela dobiti službo zopet kje v krčmi. Toda za tako službo bi bili potrebni dokumenti, a nihče bi ne bil sprejel v službo vdove po usmrčenem zločincu.

Njena potrpežljivost je bila kmalu izčrpana. Opustila je misel na delo in ni ji bilo žal.

Preostajalo ji je beračenje, za njo vir lepih dohodkov, če se bo znala

prav obrniti.

Sklenila se je za krinko trpljenja, izpremenila svoj glas, da se ji je proseče tresel, a njene oči so dobile izraz ponižanega licemerca.

Skratka, kar čez noč se je prelevila v spretno beračico, ki je nabirala vsak dan toliko, da si je lahko pošteno privoščila žganja, ki ga je bila začela strastno piti.

A ko je prikolovratila zvečer nakresana domov, je vpricho otrok kvantala in preklinjala.

Jakob se je pijani materi vedno na ves glas smejal.

Peter je pa žalostno povešal glavo in požiral solze.

Oba sta hodila razcapana in umazana.

Peter se je prilagodil svoji bedi, Jakob je pa hrepenel po lepi obleki.

— Si jo bom že preskrbel, — je dejal nekega dne materi, — v glavo mi je šinila srečna misel.

In hoteč svojo misel uresničiti, je malik nepričakovano prisilil Petra, da ga je spremljal.

Dejal je, da gre na lov in da ne bo več drhtel v svojem tankem jopiču.

Brata sta se izprehajala po ulicah in Jakob se je ustavljal pred izložbenimi okni starninarjev, da bi našel obleko, ki bi mu najbolj pristajala.

Pri enem starninarju mu je lepa suknja posebno ugajala. Izprehajal se je pred trgovino in pogledoval v njo, da bi se prepričal, če je starninar dovolj zaposlen, da se ne bo zmenil zanj.

Starejši Frochardov sin je kazal že v zgodnji mladosti jasne znake zločinskih nagnjenj.

— Vidiš, tamle visi lepa suknja, — je dejal svoji materi; — zadostuje malo privzdigniti jo, če jo hoče človek odnesti. Zebliček...

— Dobro, a kaj naju briga to? — je odgovoril Peter.

— To suknjo potrebujem... — Ali jo hočeš kupiti? ... Kje pa imaš denar?

— Kupiti? ... Ah, ti si pa res numen! Vzeti jo, to bo cenejše...

In ker Peter ni odgovoril, je Jakob samozvestno nadaljeval:

— No, le glej me kot bik nova vrata, to te ne bo zadrževalo, da bi mi ne snel z žeblička te suknje.

— Jaz?

— Da, ti! ... Saj ne bo nič hudega...

... Čuj: jaz stopim v trgovino, kakor bi hotel kaj kupiti, zakrijem vrata s svojim telesom: ti pa snameš ta čas suknjo.

— Ne, pod nobenim pogojem! Jakob je zgrabil svojega brata za ramo in mu jo krepko stisnil.

— Boji me Jakob, — je zastokal ubogi deček.

— Pa me ubogaj.

— Ne... saj nisem tat!

— Izpiti napraviš...

— Pusu me, Jakob, oditi hočem...

— Jaz ti pa pravim, da ostaneš tu in snameš suknjo z žeblička.

Peter je spoznal, da si je treba pomagati z zvijačo... Na videz se je torej udal, toda komaj ga je brat zapustil, je začel ubožec bežati, kar so ga nesle noge.

Jakob je ves ogorčen skočil za njim.

Dohitel ga je šele na koncu ulice, na križišču, kje ni bilo živih duš.

In tu je začel upehanega, mnogo šibkejšega brata neusmiljeno pretepati.

Peter je počutil in začel mlo prosi brata, naj mu priznase. Kričati si pa ni upal, da bi nastilnika še bolj ne razkačil. Jakob je zgrabil brata za nogo, ga vlačil po tlaku in neusmiljeno suval, kamor je priletek. Enkrat ga je sunil tudi v nogo. Ubožec je bolešno kričal in omedlel.

Sele tedaj ga je Jakob nehaj obdelaval s pestmi in nogami.

— Vstani, capin! — je zakrčal, — za danes imaš menda dovolj... toda opozarjam te, da se bo ta pesem nadaljevala, dokler mi ne ukradeš suknje, ki jo nujno rabim.

Toda Peter se ni več gnil.

— Kaj si mrtve? — se je zarežal brezsrčni Jakob.

In hotel je pobrati brata; Peter se je pa ta čas zavedel in začel bolešno stokati.

— Ranjen sem, — je jecjal ves objokan; — nogo si mi zlomil.

Ubogi deček je govoril resnico. In mladi nasilnik je moral odnesti svojo žrtev k mazaču.

Spotoma je Petra učil, da mora trditi, da je sam tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo.

Peter niti pomislil ni na to, da bi brata zatožil. Dal si je obvezati nogo in čakal v bližnji trgovini, da pripelje Jakob mater.

Frochardka si s sinovo nezgodo ni mnogo belila glave. Za take reči ni imela časa.

Ker ni imel potrebne zdravniške nega, se je Petru rana slabo celila. Ostal je šepast.

2400 let star recept proti krizi

Ze 500 let pred Kristusom so sklenili Kitajci zatreti gospodarsko krizo z inflacijo

Čudno se zdi, da opozarja velika moderna banka, kakor je Royal Bank of Canada, na starokitajske gospodarske nasvete in navodila. To je storila banka v svojem mesečnem poročilu za maj v kratkem razdobju že drugič in sicer ne brez povišanja. Lani v juliju je opozarjala ljudi, da so Kitajci že 500 let pred Kristusom poskušali odpraviti gospodarsko krizo z inflacijo in sicer v taki obliki, da so kovali nekoliko tanjše novce. Zdaj pa opozarja banka v svojem poročilu na enega izmed 13 konfucijskih klasikov, na knjigo Čau Li, ki obsega podoben načrt omiljenja gospodarske krize. V 12. stoletju pred Kristusom je baje napisal to knjigo Čau Li princ Čau. On je baje tudi sestavil dvanajst pravil proti gospodarski krizi, ki jih celo v naših časih ne moremo prezreti. Njegov je pa samo prvi stavek vsakega pravila, dočim so kratka pojasnila iz komentarja iz 1. stoletja po Kristusu in pomenijo točno razlago. Oglejmo si torej ta pravila in njihove komentarje:

1. Razdelitev čezmernega bogastva. Vlada naj spravi v promet ne samo sredstva za nujno potrebna dela, temveč naj tudi odpre skladišča nakupičnega žita in drugih življenjskih potrebščin ter jih razdeli med ljudi.

2. Znižanje davkov. — S tem se osvobodijo ljudstvo javnih bremen in se bo lahko samo vzdrževalo. Zemljiški davek je znašal v stari Kitajski petdeset odstotkov produktivne vrednosti poljskih pridelkov, a drugih davkov je bilo le malo. Kljub temu so pa davke v času gospodarske krize znižali na polovico, v onih krajih pa, kjer je vladala lakota, jih sploh niso pobirali.

3. Znižanje kazni za zločine. — To se priporoča, kajti ljudstvo je v času gospodarske krize bolj nagnjeno k zločinom zasluži posebno milost.

4. Odprava delovne službene dolžnosti. — V starih časih so morali pomagati pri setvi in žetvi vsi državljani, izvzemši uradnike in šolarje; to je bilo obvezno javno delo. To obvezno delo so odpravili med gospodarsko krizo, da bi lahko ljudje boljše obdelovali lastno zemljo.

5. Odprava zakonskih omejitev glede uporabe državnega premoženja. — Po zakonih dinastije Čau so spadale reke, gozdovi in rudniki v državno premoženje, ki zasebniki niso smeli izkoriščati. To prepoved naj bi razveljavili, da bi moglo ljudstvo izkoriščati državno premoženje.

6. Odprava vseh omejitev v trgovini. — Čeprav pod dinastijo Čau ni bilo carin, so veljale omejitve glede uvoza in izvoza. Tudi te omejitve so bile odpravljene v času gospodarske krize, da bi bila mogoča svobodna trgovina in nagla izmenjava blaga.

7. Odprava vseh ceremonij in ceremonijalnih oblik. — To je bil ukrep štedenja, ki naj bi preprečil nepotrebne stroške in s tem prihranil državi denar za nujnejša dela.

8. Poenostavljen predpisov glede pogrebov. — Kitajci so čisto pokopavali svoje mrtve s pretiranim pompom. Pogrebi so bili zelo dragi in tudi tu naj bi začelo ljudstvo štediti.

9. Prepoved javnih prireditvev z godbo in veseljem vseh vrst. — Gledališke in glasbene prireditve za zabavo naj bi se v času gospodarske krize prepovedale, kar naj bi veljalo tudi v času žalovanja. Izvzete so bile samo prireditve prosvetnega in vzgojnega značaja.

10. Poenostavljenje in olajšanje poročnih obredov. — V stari Kitajski je bila poroka zelo komplicirana in draga.

11. Prirejanje javnih molitev. — Če vzpodbuja cesar uradnike in ljudstvo k javni molitvi, ima to gotovo blagodejen duhovni vpliv na ljudstvo.

12. Zatiranje razbojništev in tatvin. — Ker vodijo gospodarske krize vedno k nemiru in uporabi, se priporoča zatirati jih že v kalu, sicer se utegnejo razrasti v revolucije in vojne.

Kanadska banka pripominja k tem nasvetom, da je značilno, da so smatrali ljudje že 200 let pred Kristusom odstranitev vseh ovir v trgovini in znižanje davkov za nujnejše sredstvo proti gospodarski krizi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Štev. 22.167 — 1933.

Razglas

Mestno načelstvo v Ljubljani odreja, da morajo vsi kavarnarji, slaščičarji in izdelovalci, oziroma prodajalci živil uporabljati za izdelovanje slaščic, hranil za hlajenje pijač in vseh hranil, ki prihajajo z ledom neposredno v dotiko.

le umeten led

ker je vsak led iz tekočih in stoječih voda kotlikor toliko nesnažen in more okužiti hrana. S tem pa nastaja nevarnost kužnih bolezni.

Mestno načelstvo bo na podstavi § 4 a sanit. zakona z dne 30. aprila 1870 drž. zak. štev. 68 izvrševal po svojih organih v tem pogledu strogo nadzorstvo in bo osebe, ki bi se ne ravnae po tej odredbi, kaznoval po min. naredbi z dne 3. aprila 1857 drž. zak. štev. 198.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 10. maja 1933.

PRODAM

POLITRANO SPALNICO
novo, masivno, 10 komadov za vsako sprejemljivo ceno prodaja Vižin, mizarstvo, Skofja Loka, kolodvor. 2317

MOTORNO KOLO
s penikolom in električno razsvetljavo, brezhibno, poceni prodam v Vevčah št. 10. 2316

HLADILNO OMARO
novo, 80-80 krat 60, voz sladkega sosa, platneno streho in 2 sedeža za zapravljenec poceni prodaja Ogorelec, Skofljica. 2330

SLUŽBE

LESO-STRUGARSKEGA POMOČNIKA
sprejme takoj tvrdka H. Pečjak in drug, Ljubljana, Zalokarjeva št. 13. 2344

FRIZERKA
samostojna ter verzirana v vodni, železni in trajni ondulaciji, dobi takoj mesto, Terzič, Čakovce. 2329

UCENKO

iz boljše obitelji, sprejemem v trgovino mešanega blaga. Dopise na naslov: Leopold Buma, Vivodina kraj Metlike. 2316

MLAJŠEGA BRIVSKEGA POMOČNIKA
sprejme takoj Ivo Breščvar, Domžale. 2345

KUHARICO
proti plači po dogovoru s 1. junijem žandarmerijska stanica v Rogaski Slatini. 2314

KUPIM

PLETILNE STROJE
št. 10 ali 12-80-100 kupim. Ponudbe z opisom in ceno na naslov: Anton Filipovič, Vinjkovi. 2333

RAZNO

POZOR
Kdor hoče prav dobro kosilo in večerjo za 14.— Din, naj se potrudijo v restavracijo pod Skalco, Mestni trg M. Cigler, restavracija. 2334

BRZOLIKANJE

moške in damske obleke dinarjev 18.— Garderobo najhitreje zlikaj, kemično očisti, pošije, obrne
WALLET EXPRESS, LJUBLJANA, Gledališka ulica 2/II.
Na likanje se lahko počaka v posebni čakalnici. 2313

SVILA JE EDINA V STANJU

izvršiti pravo iznajdavo. Oblecite svilo. Upeh! Vanj preostanjo. Svila za vsi obna vam nudi!

A. Žlender, Mestni trg 22

Novootvorjeni damski salon

JOŽICA KUMELJ, Ljubljana, Gledališka 2/II. — Izveščana v inozemstvu, se priporoča cenj. damam za prvovrstno in hitro izdelavo vse damske garderobe. Cene konkurenčne! — V specialni priročajnici prikrojimo vsako obleko po meri in žurnalu, kjer dobite tudi navodila za nadaljno izdelavo. 2311

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

Moderni slamniki pod lastno ceno

vsled opustitve trgovine.
Stuchly-Maške, LJUBLJANA, Židovska ul. 3.

MESARJI POZOR!

Ravnokar došlo dunajske mesarske jopice vsake velikosti; pošilja se tudi po pošti. — Jož. Ašič, trgovina, Ljubljana, Poljanska cesta 35. 2306

Čevlji na obroke

„ALVA“
LJUBLJANA, Selenburgova 4

NEPREMIČNOSTI

MLIN
vzame takoj v najem Stanislav Gorec, St. Lovrenc, pošta Velika Loka, Dolenjsko. 2335

ZIDANO HIŠO

podkleteno, 2 omala zemlje, pol ure od tople Dobrna za 20.000 Din prodaja Črepinšek, Celje, gostilna »Jelen«. 2332

KUPIM PARCELO

okoli 1000 m² na severnem delu Ljubljane. — Ponudbe pod »Takoj 2299« na upravo »Slov. Narod«. 2334

POSESTVO

s prometno pekarno prodam ali oddam v najem. Verje 85, pri Medvodah. 2331

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinije delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Stranek

Vezanje raznovrstnih monogramov, perla, zaves, pregrinjali; antlanje, izdelovanje gumbic. Vsiel najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cena.

Dražbeni oklic

Dne 24. maja 1933 ob 15. uri se bo prodalo v Ljubljani, Tyrševa cesta 33, Javno skladišče, potom javne dražbe, vso v konkurzno maso Henrika Böhmerwald spadajočo zalogo galanterijskega in modnega blaga (nogavice, rokavice, pletenine in drugo) ter razne terjatve in blok brez jamstva.

Spisek blaga in terjatve so na vpogled v pisarni konkurznega upravitelja dr. Janko Brejca, odvetnika v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 3.

PRED NAKUPOM SI OGLED NOVA CHROM-PONIKLANA

PUCH KOLESA!

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica št. 7 164

VERA in MARICA, hčerki

dne 21. t. m. po dolgem, mukopolnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 23. maja l. 1933 ob ¼ 3. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 21. maja 1933.

VERA in MARICA, hčerki